

Stichting Museumbrouwerij de Roos
Beleidsplan
Juli 2025

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Missie en doelstellingen	4
3	Doelgroepen	4
4	Hoe trachten we de missie te verwezenlijken (activiteiten)?	5
5	Wat hebben we daarbij nodig?	5
6	Externe relaties	11
7	Samenwerking met andere museale instellingen en instanties	11
8	Beleidsvisie Lange Termijn en te ondernemen acties.....	12
9	Randvoorwaarden.....	14

1 Inleiding

Museumbrouwerij De Roos in Hilvarenbeek is opgericht in 1877 en is tot in de dertiger jaren van vorige eeuw als brouwerij actief geweest, daarna als bierbottelarij (van bieren van de zusterbrouwerij van de familie) en als limonadefabriek. De apparatuur en inventaris zijn bewaard gebleven en De Roos is nu de enige dorpsbrouwerij in Nederland waar de originele inventaris in het oorspronkelijke gebouw nog aanwezig is.

Het gebouw met de inventaris is aangemerkt als Rijksmonument.

Eind van de tachtigerjaren van de vorige eeuw is door een aantal enthousiastelingen hier gestart met Museumbrouwerij De Roos. Daartoe is een Stichting opgezet die een erfpachtovereenkomst heeft gesloten met de brouwersfamilie, die nog steeds in het naastliggende woonhuis woont. De erfpachtovereenkomst heeft een looptijd van 50 jaar en kent een symbolische erfpachtcanon van 1 euro per jaar.

In de loop van de jaren heeft de Stichting het volgende weten te bereiken:

- openstelling van een deel van de oorspronkelijke gebouwen in 1992;
- inrichting van een nieuwe kleine brouwerij in een nieuw pand in 1996;
- grootschalige restauratie van het oude brouwerijpand en inventaris in 2000;
- inrichting van een bierdocumentatiecentrum en unieke bibliotheek in 2010;
- erkenning als geregistreerd museum in 2012;
- vervanging van de brouwinstallatie in 2017 door een moderne brouwinstallatie en in 2020 uitbreiding met extra tanks en bottelmachine;
- inrichting van een eigen hopveld in 2018;
- lid van de Museumvereniging en acceptatie van de museumkaart in 2021;
- uitgifte van het boekwerk 'Eigen Bier Smaakt Beter' in 2023;
- aanschaf van een 100 liter brouwinstallatie voor de productie van limited editions, bieren waarmee de brouwer van de gebaande paden kan afwijken;
- 10^e editie van de verkiezing van Brabants Lekkerste Bier in samenwerking met de drie Brabantse Dagbladen in 2024;
- ontwikkeling van een nieuwe huisstijl in 2024;
- aanschaf en inrichting van een nieuw brouwhuis met verbeterde verwarmingsmogelijkheden, terugwinnen van warm water en extra gist-/lagercapaciteit in 2025;
- een eerste in eikenhouten vaten gerijpt bier in 2025;
- start van de teelt van eigen gerst in 2025.

Het museum is een levend museum, dat betekent dat bezoekers worden meegenomen in de 'bierbeleving', er worden masterclasses gegeven, en deskundige proeverijen georganiseerd. De Roos heeft een functie in het vastleggen, behouden en promoten van de Brabantse biercultuur, via het bierdocumentatiecentrum, de organisatie van Brabants Lekkerste Bier en de historische publicaties.

Door de inkomsten uit museum, proeflokaal, winkel en brouwerij slaagt De Roos erin om zonder enige vorm van exploitatiesubsidie op eigen benen te staan. De Roos wordt daarbij geholpen door een grote groep (120) vrijwilligers.

Door de gemeente Hilvarenbeek wordt De Roos gezien als één van de pijlers van het toeristisch/recreatieve dorp en enorm belangrijk voor de uitstraling en imago van Hilvarenbeek op dit gebied. De Roos staat ook middenin het dorp en is een plaats waar vrijwilligers thuis zijn, ook is de Roos verbonden met de andere musea (Hilvarenbeek Museumdorp) en ondersteunt zij lokale activiteiten van verenigingen en instellingen (zoals Vrijthof-Vrijthof, Heemkundige Kring, Hilvarenbeek historisch fotoboek). De Roos is er voor het dorp en is van het dorp.

De Roos is een uniek museumconcept. Er zijn vele kleine brouwerijen in Nederland, maar geen enkele biedt de combinatie welke de Roos heeft; het oude brouwerijgebouw met zijn unieke inventaris.

De Roos is inmiddels een begrip in bierminnend Nederland (en ver daarbuiten), het ontwikkelt zich als een centrum van de Brabantse biercultuur en het toeristisch hart van Hilvarenbeek.

Ten tijde van de restauratie in 2000 is de oorspronkelijke stichting gesplitst in twee stichtingen teneinde Museumbrouwerij de Roos optimaal te kunnen laten functioneren:

- A. Stichting Museumbrouwerij de Roos
- B. Stichting Exploitatie Museumbrouwerij de Roos

Voor beide stichtingen is dit beleidsplan richtinggevend, deze beleidsplannen zijn door het bestuur van de stichtingen opgesteld.

2 Missie en doelstellingen

Missie

De ontdekking in 1985 van het geweldige museale potentieel van de in 1933 gesloten bierbrouwerij De Roos stelt ons in de gelegenheid en geeft ons de verplichting de 21ste eeuwers te laten zien en proeven hoe in de 19de en het begin van de 20ste eeuw in een dorpsbrouwerij bier werd gebrouwen.

Doelstellingen

De stichting stelt zich tot doel het zonder winstoogmerk in oorspronkelijke staat herstellen, inrichten en in stand houden van gebouwen en bedrijfsinventaris van -museumbrouwerij “De Roos” te Hilvarenbeek, hetwelk een monument is in de zin van de Monumentenwet 1988, en het beheer en exploitatie van Museumbrouwerij de Roos, dat in deze gebouwen is gevestigd, het waarborgen van het voortbestaan van deze instelling, en de educatieve functie daarvan gestalte te geven en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn in de ruimste zin van het woord.

De Museumbrouwerij streeft ernaar een zo compleet mogelijk beeld te hebben en te presenteren van een Midden-Brabantse dorpsbrouwerij in de 19de en het begin van de 20ste eeuw. Uitgangspunt hierbij is het streven Museumbrouwerij de Roos, zoals deze in de laatste jaren van haar bestaan heeft gefunctioneerd, te vervolmaken. De Museumbrouwerij is de enige dorpsbrouwerij uit die periode in Nederland waarvan de inventaris zich in de oorspronkelijke omgeving bevindt en met het gebouw een functionele eenheid vormt.

De Museumbrouwerij is een museum “in actie”. Zij wil haar bezoekers laten zien hoe in de 19de en het begin van de 20ste eeuw in een dorpsbrouwerij bier werd gebrouwen. Zij wenst nadrukkelijk geen *brouwerijmuseum* te zijn, dat attributen van de bierbrouwerij in het algemeen verzamelt en presenteert. In het collectieplan wordt beargumenteerd dat het accent meer ligt op verdieping van de collectie (completering) dan op verbreding.

De Museumbrouwerij wil haar functie professioneel uitvoeren en voldoen aan de geldende standaarden voor musea wat betreft collectievorming, -registratie en –beheer en ander aspect van een goed museum. Zij heeft zich laten registreren als museum en voldoet aan de daarvoor geldende eisen.

3 Doelgroepen

De Museumbrouwerij richt zich in principe op alle instellingen en individuen, die geïnteresseerd zijn in haar missie en activiteiten: op individuele en groepsbezoeken; zowel op bezoekers met een algemene belangstelling voor de Museumbrouwerij als op bezoekers met een meer specifieke belangstelling bijv. in cultuurgeschiedenis, lokale geschiedenis, monumentenzorg, ambachten, kleinschalige productie van levensmiddelen, de ontwikkeling van de (brouw)techniek, industriële archeologie of de geschiedenis van het bier brouwen. Om praktische redenen is in eerste instantie het accent gelegd op de regio Midden- en Zuid-Nederland, het Noordoostelijke deel van de Belgische provincie Antwerpen en het Noordwestelijk deel van Belgische provincie Limburg.

Steeds meer zijn bezoekers van De Roos afkomstig uit een veel groter gebied: bezoekers komen uit het gehele land en Nederlandstalig België. Daarbij zijn vier belangrijke groepen bezoekers te onderscheiden:

- vakantiegangers die verblijven in de regio Midden-Brabant en de Kempen (zowel het Nederlandse als het Belgische deel);
- bezoekers woonachtig in de regio;
- groepsbezoeken uit het gehele land en België en Duitsland (bedrijven, instellingen, scholen, vrienden- en familiegroepen);
- craft bierliefhebbers en bier-gerelateerde bezoekers uit het gehele land, België en andere Europese landen.

In de marketinguitingen van de Museumbrouwerij wordt gericht ingegaan op deze verschillende doelgroepen. Audioguides zijn in vier talen beschikbaar (Nederlands, Engels, Duits en Frans), in deze talen worden ook

rondleidingen door een gids verzorgd, ook een Spaanstalige rondleiding is mogelijk. Het streven is om in 2025 een humoristische rondleiding toe te voegen.

De laatste doelgroep vindt zijn weg naar de Roos via bierverenigingen in binnen- en buitenland, artikelen in biermagazines en (internationale) bier- en brouwerijgidsen en boeken.

De Museumbrouwerij wil faciliteiten bieden voor afstudeerprojecten e.d. voor studenten en scholieren op het gebied van de economische geschiedenis, industriële archeologie, levensmiddelentechnologie en (micro-) biologie. In de afgelopen jaren is deze functie zeer actief ingevuld en zijn diverse projecten gerealiseerd.

4 Hoe trachten we de missie te verwezenlijken (activiteiten)?

Teneinde de doelstellingen te realiseren worden de volgende activiteiten ondernomen:

- a. het zorgvuldig bewaren van gebouwen en bedrijfsinventaris onder technisch zo gunstig mogelijke omstandigheden;
- b. het uitvoeren of laten uitvoeren van geschiedkundig onderzoek met betrekking tot de brouwerij en haar activiteiten en met betrekking tot de geschiedenis van het bier brouwen in het algemeen;
- c. het registreren van herkomst en gegevens van gebouwen en bedrijfsinventaris;
- d. het voeren van een adequate collectieregistratie en het toegankelijk maken hiervan aan derden;
- e. het zo mogelijk doen verzekeren van het materiaal;
- f. het openstellen en tonen van de Museumbrouwerij voor resp. aan het publiek en het organiseren van rondleidingen, lezingen, cursussen en dergelijke;
- g. de inrichting van een bierbrouwerij, waarin het brouwproces aanschouwelijk wordt gemaakt;
- h. de inrichting van een hopveld, waar hop wordt gekweekt voor gebruik in de eigen brouwerij, het openstellen van het veld voor bezoekers. Het streven is om daar eigen gerstproductie aan toe te voegen;
- i. de inrichting van een proeflokaal, waarin de producten van de bierbrouwerij en aanverwante producten kunnen worden geproefd en waarbij uitleg wordt gegeven over de manier, waarop het brouwsel tot stand is gekomen;
- j. de inrichting van een museumwinkel, waarin artikelen, die verband houden met de Museumbrouwerij en met het brouwproces kunnen worden gekocht;
- k. het zorgdragen voor geschikte ruimten die afgestemd zijn op de aard van deze activiteiten en het beheer daarvan;
- l. het organiseren van activiteiten welke de biercultuur in bredere zin bevorderen, zoals een bierfestival, bierwedstrijden;
- m. alle overige wettelijk toegestane middelen, die daartoe dienstbaar kunnen zijn.

5 Wat hebben we daarbij nodig?

Organisatie

Bij de grote restauratie van het brouwerijgebouw zijn om subsidie-technische redenen twee stichtingen opgericht: een stichting Museumbrouwerij De Roos en een Exploitatiestichting Museumbrouwerij De Roos. De museumstichting behartigt de doelstellingen onder a. t/m e; de exploitatiestichting behartigt de doelstellingen onder f. t/m m. Beide stichtingen streven de doelstellingen na. De stichtingen hebben hetzelfde bestuur. De stichtingen hebben een aantal werkgroepen ingesteld en deze belast met een aantal activiteiten om de doelstellingen te verwezenlijken. Deze werkgroepen hebben programma's om uitvoering te geven aan het jaarlijkse werkplan en de begroting die het bestuur heeft vastgesteld mede op grond van de adviezen van die werkgroepen. Iedere werkgroep gaat een "contract" aan met het bestuur. In dat contract liggen vast:

- de resultaten, waarvoor de werkgroepen zich verantwoordelijk stellen;
- de middelen, die het bestuur hun daartoe ter beschikking stelt.

Bestuur

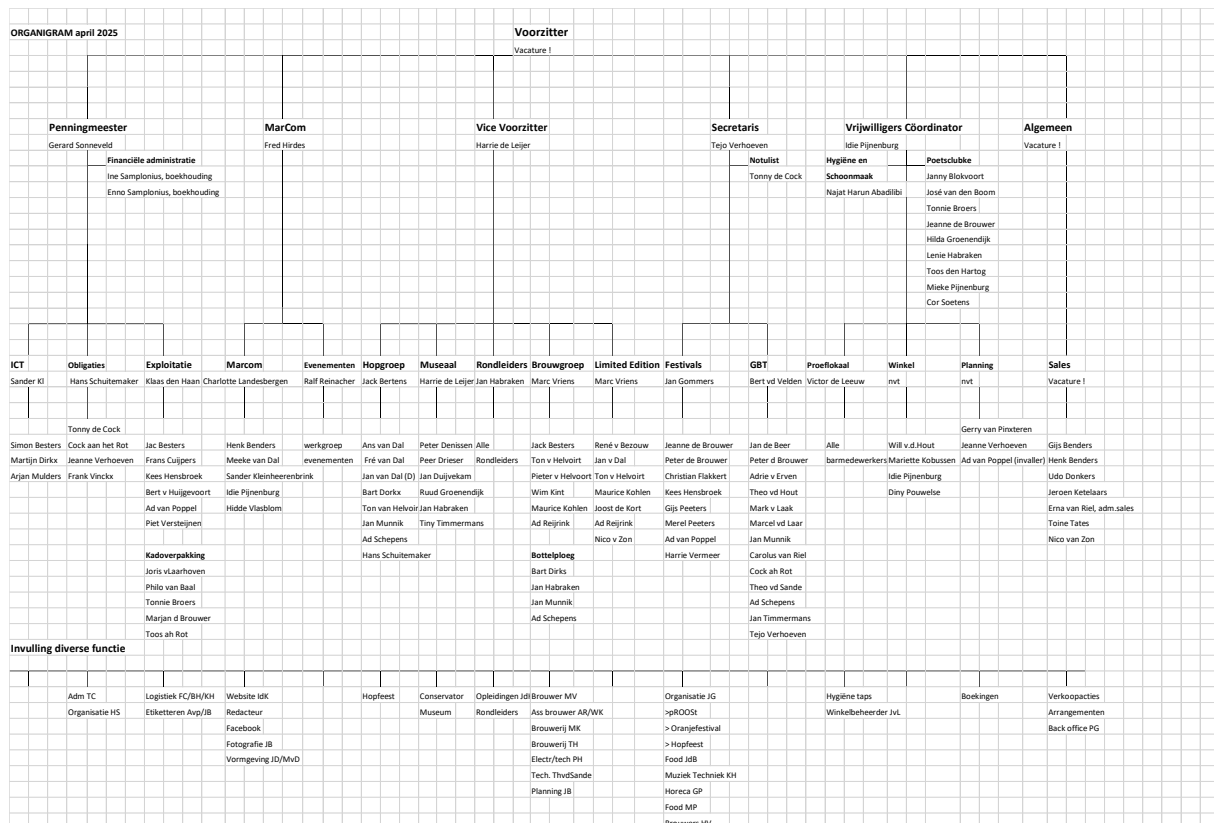
Het bestuur vertegenwoordigt de stichtingen en bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste negen leden. Het bestuur kent in ieder geval de volgende functionarissen: voorzitter, vicevoorzitter, secretaris, penningmeester, marketing en communicatie en vrijwilligers coördinator.

Door het bestuur is een aantal werkgroepen ingesteld welke zijn belast met een aantal activiteiten om de doelstellingen te verwezenlijken. Deze werkgroepen hebben programma's om uitvoering te geven aan het jaarlijkse werkplan en de begroting die het bestuur heeft vastgesteld op grond van de plannen en begrotingen van de diverse werkgroepen. Een bestuurslid beheert de belangen van één of meer werkgroepen en is de linking pin naar de werkgroep.

Naast de werkgroepen bestaat er een aantal commissies en groepen die geen eigen vertegenwoordiger in het bestuur hebben. Zij vallen onder een van de in het bestuur vertegenwoordigde werkgroepen, dan wel zijn gericht op een specifieke taak of activiteit.

Het Bestuur volgt de Code Cultural Governance, en heeft gekozen om het Raad van Toezicht model volgens deze code te gaan invoeren.

Hieronder is het organogram van Museumbrouwerij de Roos weergegeven (status medio 2025):

Voor een aantal werkgroepen (van belang voor de dagelijkse gang van zaken) zijn hieronder de functies en taken in meer detail beschreven.

5.1.2 Museale Werkgroep

De Museale Werkgroep vervult de functie van Conservator van het museum. De Voorzitter van de Museale Werkgroep heeft zitting in het bestuur. De Museale Werkgroep draagt onder meer zorg voor:

- de inrichting van het museum
- het collectiebeheer (inclusief opstellen van het collectieplan en advies aankoop museale goederen)
- waar nodig restauratie van de inventaris van de Museumbrouwerij
- de collectieregistratie
- de rondleiders (opleiding, coaching)
- historisch onderzoek
- publicaties

Meetbare resultaten zijn:

- een beschreven, geordende, toegankelijke en beheersbare museale verzameling
- bibliotheek
- documentatiemateriaal
- elektronische documentatie
- restauratie van de inventaris van de Museumbrouwerij, zoals:
 - originele brouwinstallatie
 - kroonkurkapparaten
 - koelschip
 - brouwketel
 - lekbak
 - enz.

De Museale Werkgroep maakt, evenals de overige werkgroepen, een plan, waarin de korte termijn acties voor het lopende jaar worden uitgewerkt en waarin lange termijn ontwikkelingen worden aangegeven. Bij bijzondere activiteiten met anders dan reguliere budgettaire consequenties, vraagt de Museale Werkgroep aan het bestuur om toestemming.

Speciale activiteiten naast de reguliere openstellingen betreffen de deelname van Museumbrouwerij de Roos aan het Nationale Museumweekend, het Open Monumentenweekend en andere museale evenementen.

Museumbrouwerij de Roos streeft ernaar om hieraan zoveel mogelijk deel te nemen, het museum open te stellen onder mogelijk afwijkende condities en speciaal voor deze evenementen aanvullende museale activiteiten te ontplooiën.

5.1.3 Exploitatie.

Opdracht

- opzetten en waarborgen van een rendabele exploitatie van de voorzieningen van de Museumbrouwerij; te weten:
 - rondleidingen, ontvangsten en presentaties
 - proeflokaal
 - verkoop aan
 - particulieren (museumwinkel en -proeflokaal)
 - Plaatselijke VVV
 - slijterijen
 - restaurants en cafés (ook campings)
 - evenementen en manifestaties
 - brouwen van bieren in opdracht (o.a. voor Museumbrouwerij de Keizer)

Meetbaar resultaat:

- een jaaromzet in overeenstemming met het businessplan
- een batig saldo in overeenstemming met het businessplan (zie hieronder)

Middelen, activiteiten en bevoegdheden

- commerciële contacten met
 - particulieren
 - slijterijen
 - restaurants en cafés
 - instellingen
- organisatie van (deelname aan) evenementen en manifestaties
- organisatie van de -diensten in het proeflokaal
- organisatie van rondleidingen, ontvangsten en presentaties

De exploitatiewerkgroep heeft een *businessplan* geformuleerd, dat het bestuur heeft vastgesteld. Jaarlijks schrijft de exploitatiegroep een werkplan.

5.1.4 Brouwgroep

Opdracht:

- ontwikkelen, borgen en verder verbeteren van onze bieren en het brouwproces in zijn onderdelen
- ontwikkelen, borgen en verder verbeteren van nieuwe bieren en brouwschema's
- verzorgen van het brouwproces
- het laten brouwen van bier naar eigen recept door professionele brouwers, voor zover nodig om de kwantiteit op gewenst niveau te houden
- het brouwen met biologische grondstoffen

Meetbaar resultaat:

- minder dan 5% uitval
- nieuwe stabiele bieren volgens de afspraken met het bestuur

Middelen, activiteiten en bevoegdheden

- organisatie van het brouwproces in zijn onderdelen
- zelfstandig besluiten over aanpassingen in het brouwproces in het kader van het meetbaar resultaat
- actief onderhoud en uitbreiding van deskundigheid
- opdracht geven voor het brouwen van Roosbier aan externe brouwers

N.B. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om “historisch bier” te brouwen. Het is wel denkbaar één of meer bieren volgens een oud recept te brouwen om de smaak- en kwaliteitsverschillen met het hedendaagse bier duidelijk te maken.

De brouwgroep wisselt informatie en ervaringen uit met vergelijkbare bierbrouwers.

5.1.5 Werkgroep MarCom

Opdracht:

- ontwikkelen en onderhouden van een positief imago van de Museumbrouwerij in de regio;
- ontwikkelen en onderhouden van een positief imago van de Museumbrouwerij bij (potentiële) sponsors in Nederland en West-Europa;
- ontwikkelen en bewaken van de huisstijl.

Meetbaar resultaat:

- positieve naamsbekendheid,
- een jaarlijks aantal bezoekers in overeenstemming met het businessplan.

Middelen, activiteiten en bevoegdheden

- documentatie en folders,
- internetsite met interactieve mogelijkheden voor boekingen etc.
- relatiegeschenken en ornamenten,
- campagnes,
- persoonlijke contacten.

5.1.6 GBT (Gebouwenbeheer en –techniek) groep

Opdracht:

- zelf uitvoeren van relatief eenvoudige voorzieningen in en aan het monument
- in standhouden van het gebouw en de objecten en plegen van onderhoud
- voorbereiding van de uitbreiding van de gebouwen van de Roos met een nieuw Proeflokaal
- onderhoud van de bierwagens en andere transportmiddelen
- advies aan het bestuur over het budgetbeheer betreffende onderhoud en waar relevant restauratie van gebouw en objecten
- overleg met Monumentenwacht op basis van jaarlijkse inspectieresultaat

Meetbaar resultaat:

- in goede staat blijvend gebouw en technische voorzieningen

5.2 Middelen

Onder middelen wordt verstaan mensen, financiën en informatie.

5.2.1 De menskracht is te onderscheiden in: leden Raad van Toezicht¹, bestuurders, vrijwilligers en personeel:

5.2.2.1 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht wordt zodanig samengesteld dat onder de leden voldoende deskundigheid is met betrekking tot de doelstellingen van de stichting.

5.2.1.2 Bestuur

De Museumbrouwerij streeft ernaar dat bestuurders bestuurlijk vakmanschap, bestuurlijke ervaring en professionaliteit koppelen aan enthousiaste betrokkenheid bij de missie. Het bestuur houdt voortdurend rekening met deze uitgangspunten bij het actief benaderen van potentiële bestuurders en bij het beoordelen van de kandidatuur van zich spontaan aanmeldende aspirant-bestuursleden.

5.2.1.3 Vrijwilligers

¹ Het Bestuur heeft besloten om volgens het Raad van Toezicht model volgens de Code Cultural Governance te gaan werken. Dit model wordt in de tweede helft van 2025 ingevoerd.

De vrijwilligers vormen de kurk waarop de Museumbrouwerij drijft. Het bestuur streeft ernaar om voldoende bewaarde en gemotiveerde vrijwilligers aan te trekken en te behouden om de activiteiten, die in dit beleidsplan worden genoemd te kunnen uitvoeren. Daartoe bestaat een gedegen opleidingsprogramma voor vrijwilligers dat regelmatig wordt geactualiseerd. Iedere vrijwilliger volgt een voor haar/hem toegesneden opleidingstraject. Bij de vrijwilligers zijn enthousiaste mensen met zeer verschillende mogelijkheden en vaardigheden. Wij streven ernaar dat ook mensen met beperkingen mee kunnen werken binnen de Roos waar nodig daarbij de nodige begeleiding krijgen. Ook zijn vrijwilligers actief met een andere culturele achtergrond.

Ook scholieren kunnen in het kader van een maatschappelijke stage werkzaamheden verrichten binnen de Museumbrouwerij. Daarvoor is een speciaal programma opgezet met de nodige begeleiding. Voor alle vrijwilligers en meer specifiek voor de rondleiders worden met enige regelmaat thema-avonden georganiseerd, waarin diepgaand op specifieke aspecten van de bierwereld wordt ingegaan, zodat, naast de noodzakelijke basiskennis, extra bagage aan de rondleider kan worden meegegeven.

De communicatie tussen bestuur en vrijwilligers verloopt in de eerste instantie via de werkgroepen; meer in het bijzonder via de inbreng van de trekkers van de werkgroepen in het bestuur.

Het bestuur heeft daarenboven een specifieke functie ingericht voor het contact met de vrijwilligers, de vrijwilligerscoördinator. Gezien het grote belang van goede en voldoende rondleiders, is daarnaast ook een coördinator rondleiders actief, deze functie wordt ingevuld door een van de leden van de Museale Werkgroep. Een vergelijkbare functie bestaat voor de barmedewerkers.

De vrijwilligers sluiten een vrijwilligersovereenkomst met het bestuur waarin hun rechten en plichten zijn omschreven.

Het bestuur geeft veel aandacht aan de lange termijn ontwikkelingen van het vrijwilligersbestand om de continuïteit van de Roos te waarborgen.

5.2.1.4 Personeel

De Museumbrouwerij functioneert vrijwel volledig op basis van de inzet van vrijwilligers. Al gedurende vele jaren voldoet deze wijze van werken en het wordt algemeen beschouwd als een van de sterke punten van de organisatie. Er is één uitzondering, het betreft hier de brouwmeester van de brouwerij, dit is een betaalde functie. De brouwmeester wordt in zijn werk ondersteund door een groep vrijwilligers.

Het lange termijn plan (zie hierover later meer) voorziet in de uitbreiding van museum en proeflokaal. Het is denkbaar dat in geval van uitbreiding van de horecafunctie er (beperkt) met beroepskrachten gewerkt gaat worden. Het museale werk zal in de voorzienbare toekomst geheel door vrijwilligers worden verzorgd.

5.2.2 Financiën en begroting

De Museumbrouwerij maakt gebruik van subsidie en sponsorbijdragen om kapitaaluitgaven te financieren, maar stelt aan zichzelf de eis dat de jaarlijkse exploitatie met eigen middelen ten minste sluitend moet zijn. De Museumbrouwerij zal dan ook geen beroep doen op exploitatiesubsidies.

De stichting geeft diverse soorten obligaties uit en heeft verschillende ondersteuningspakketten voor partijen die De Roos willen ondersteunen in het bereiken van haar doelstellingen. Hierbij behoren diverse beloningen. Er bestaat al langer een obligatiesysteem met rente in de vorm van bier en uitbetaling op de obligatiedagen. Deze vorm van ondersteuning zal gaan verdwijnen via uitloting. Nieuwe vormen zijn in 2025 toegevoegd. Met deze vormen van ondersteuning verkrijgt De Roos een bescheiden werkkapitaal en daarnaast een groep van geïnteresseerden met een sterke relatie met het museum.

5.2.3 Informatie

De Museumbrouwerij zoekt actief naar informatie, die nieuw licht kunnen laten schijnen op de activiteiten van de brouwerij tijdens haar actieve bestaan. Bronnen, die hierbij nuttig kunnen zijn, zijn het Regionaal Historisch Centrum Tilburg, archieven van nog bestaande leveranciers en afnemers van De Roos, archieven van overheidsinstanties (gemeente, Belastingdienst, IJkweden, Keuringsdiensten e.d.) en gesprekken met nog in leven zijnde mensen, die De Roos in haar actieve bestaan hebben meegemaakt. Ook de archieven van brouwerijen, die kleine dorpsbrouwerijen hebben overgenomen en nog bestaande dorpsbrouwerijen in België en Noord-Frankrijk kunnen belangrijke informatiebronnen zijn. De Museumbrouwerij zoekt ook contact met historisch-economische en historisch-bouwkundige werkgroepen binnen universiteiten en hogescholen.

6 Externe relaties

6.1 Lokaal

De Museumbrouwerij onderkent dat haar activiteiten deel uitmaken van de culturele identiteit van de Hilvarenbeekse gemeenschap. Daarom zoekt zij actief samenwerking met instellingen, die qua activiteiten en uitstraling met haar verwant zijn. De Roos is lid van Hilvarenbeek Museumdorp. De Museumbrouwerij is tevens lid van Ondernemend Hilvarenbeek, waar onder meer actief aan de toeristische recreatieve uitstraling van Hilvarenbeek wordt gewerkt. De Museumbrouwerij ondersteunt activiteiten van Hilvarenbeekse instellingen, onder meer door het beschikbaar stellen van ruimte en uitleen van (horeca) middelen.

6.2 Regionaal

De Museumbrouwerij is zich evenzeer bewust van het belang van de regionale toeristische instellingen voor haar promotie. Daarom zoekt zij ook daarmee actief samenwerking.

De Museumbrouwerij heeft een groot belang bij een goede relatie met de plaatselijke en regionale horeca-instellingen. Zij is een verklaard tegenstandster van para-commercialisme. In de vergunningverlening is hier ook aandacht aan gegeven.

Samen met de drie Brabantse Dagbladen organiseert Museumbrouwerij De Roos jaarlijks de verkiezing van Brabants Lekkerste Bier, dit ter bevordering van de bijzondere Brabantse biercultuur.

6.3 Landelijk

De museumbrouwerij zoekt samenwerking met verwante instellingen en andere musea. Zo zijn er goede relaties met verschillende andere kleine brouwerijen in Nederland (welke vaak behalve een economische ook een cultuurhistorische uitstraling hebben) en andere musea (zoals bijvoorbeeld met Museumbrouwerij de Keizer/Bosch in Maastricht). De Roos is lid van de Nederlandse Museumvereniging en is lid van Craft Bier Nederland en van Koninklijke Horeca Nederland.

De bedoelde samenwerking kan vorm krijgen in:

- praktische hulp en overdracht van kennis m.b.t. brouwhistorie, museale activiteiten en het brouwproces,
- tijdelijke uitwisseling van collectieonderdelen, voor bijv. thematische exposities,
- uitwisseling van onderzoeksresultaten,
- gezamenlijke expositieactiviteiten,
- over en weer naar elkaar verwijzen.

6.4 België

In hetzelfde kader doet de museumbrouwerij aan actieve kennisuitwisseling met Belgische biermusea en brouwerijen.

7 Samenwerking met andere museale instellingen en instanties

De Museumbrouwerij streeft ernaar om actief samen te werken met andere museale instellingen, met name in de gemeente Hilvarenbeek. Ook wenst zij actief deel te nemen aan de activiteiten van de Nederlandse Museumvereniging, Erfgoed Brabant en de hier beschikbare kennis aan te wenden.

De Museumbrouwerij onderkent dat haar activiteiten deel maken van de culturele identiteit van de Hilvarenbeekse gemeenschap. Daarom zoekt zij actief samenwerking met instellingen, die qua activiteiten en uitstraling met haar verwant zijn. Met de andere Hilvarenbeekse Musea bestaat een samenwerking gestart onder de naam 'Hilvarenbeek Museumdorp'. Het uitwisselen van kennis, expertise en ervaring is een van de doelen die wordt nagestreefd, naast bijvoorbeeld gezamenlijke promotie en belangenbehartiging.

Op bovenregionaal en landelijk niveau zoekt de museumbrouwerij samenwerking met verwante instellingen en andere musea. Zo zijn er goede relaties met verschillende andere kleine brouwerijen in Nederland (welke vaak behalve een economische ook een cultuurhistorische uitstraling hebben) en met het Nederlands Openluchtmuseum in Arnhem, waar de Roos een substantiële bijdrage heeft geleverd aan de herinrichting van de oude Brabantse brouwerij en de expositie welke daar is ingericht. De Roos heeft haar ervaring en kennis ter beschikking gesteld aan initiatieven om bier- en brouwerijmusea te realiseren in onder meer Maastricht (brouwerij de Keizer/Bosch) en Oirschot (de Oirsprong).

De landelijke bierverenigingen (onder meer Promotie INformatie Traditioneel bier (PINT), Brouwerij Artikelen Verzamelaarsvereniging (BAV), De Roerstok, Bier Keurmeesters Gilde onderhouden een nauwe band met Museumbrouwerij de Roos en worden betrokken bij activiteiten. Museumbrouwerij de Roos is lid van Craft Bier Nederland, een organisatie voor kennisuitwisseling tussen kleinere brouwerijen in Nederland en belangenvertegenwoordiging van de craftbrouwerijen.

Kennis omtrent historische brouwprocessen wordt onder meer door het deelnemen aan historische brouwdagen in het *provinciaal domein Bokrijk* uitgebreid.

Er wordt naar gestreefd om met andere buitenlandse biermusea en aanverwante musea contacten op te bouwen, met name in België, Frankrijk, Duitsland en Luxemburg.

8 Beleidsvisie Lange Termijn en te ondernemen acties

8.1 De Roos van 1992 - 2005

Museumbrouwerij de Roos is in 1992 gestart in een deel van de bedrijfsgebouwen van de oude brouwerij en is langzaam gegroeid naar de huidige situatie. Enkele belangrijke momenten zijn:

maart 1992: oprichting van Stichting Museumbrouwerij de Roos
november 1996: opening van de micro-brouwerij
augustus 2001: gereedkomen van de restauratie van de bedrijfsgebouwen

Eigenlijk kan pas vanaf augustus 2001 met recht gesproken worden van een museum. Pas op dat moment is het gehele gebouw beschikbaar gekomen voor het museum, heeft restauratie plaatsgevonden van de oude ruimten en zijn machines en dergelijke weer op de oorspronkelijke locaties geplaatst.

De ontwikkeling en professionalisering van het museum gaan vanaf 2001 in een snel tempo, met groeiende aandacht voor de kwaliteit van de expositie, de inrichting en de rondleidingen, met een gestage groei in de bezoekersaantallen als gevolg.

8.2 De Roos van 2006-2022

Na het gereedkomen van de restauratie en de inrichting als museum zijn er continu kwaliteitsverbeteringen aangebracht in het museum. Zo beschikt het museum over een modern audio-guide systeem met audio tours in vier talen. Op basis van historisch onderzoek is een documentatiecentrum ingericht met informatie over alle Brabantse gemeenten en de bier- en brouwhistorie, ook is in het documentatiecentrum een volwaardige bibliotheek ingericht met een collectie bierboeken die haar gelijke in Nederland niet kent.

Bijzonder is ook de collectie transportmiddelen die in de loop van de jaren gestaag is uitgebreid en nu bestaat uit: een historische Bedford biertruck, een door paarden voortgetrokken bierkar, twee handbierkarren, een hondenkar, bakfiets en transportfiets. Vanwege ruimtegebrek is slechts een klein deel van deze unieke collectie in het museum te zien.

In 2012 heeft Museumbrouwerij erkenning gekregen als geregistreerd museum.

De brouwerij maakt integraal onderdeel uit van het museum; de brouwerij wordt betrokken in de rondleidingen en bezoekers aanschouwen het brouwproces en zien de totstandkoming van de unieke Roos-bieren. De brouwerij is echter ook een onmisbaar onderdeel in de exploitatie van de Museumbrouwerij en om die reden is de brouwinstallatie in 2017 vernieuwd en in 2020 uitgebreid met extra tanks en een afvul- en kroonkurkmachine.

Op 1 kilometer afstand van het museum, is in 2018 een eigen hopveld ingericht. Het hopveld wordt door vrijwilligers bewerkt en levert een zestal hopsoorten die in de brouwerij worden gebruikt bij de bierproductie. Het hopveld is vrij te bezoeken.

Het proeflokaal is onlangs volledig heringericht, waarbij de nadruk is komen te liggen bij de Brabantse biercultuur, ook zijn er deelexposities ingericht over de hopteelt, de kuiperij en limonadefabricage. Voor kinderen is een speciale kinderhoek ingericht.

In 2021 is de Museumbrouwerij lid geworden van de Museumvereniging en vanaf dat moment wordt ook de museumkaart geaccepteerd.

Sinds 2021 kunnen bezoekers van Museumbrouwerij De Roos gebruik maken van de Museumkaart.

De COVID-periode heeft een teruggang betekent in bezoekersaantallen, maar door steun van de gemeente Hilvarenbeek en de plaatselijke detailhandel, is De Roos deze periode goed doorgekomen.

8.3 De Roos van 2022-2025

In deze periode zijn belangrijke besluiten genomen die een gezonde toekomst van De Roos moeten waarborgen. Onderzoeken zijn gestart naar de overname van de oude brouwerswoning (zie in meer detail de volgende paragraaf), is besloten om het brouwhuis te vernieuwen en is een nieuwe huisstijl ontwikkeld die jongere doelgroepen moet gaan aanspreken. De in paragraaf 8.4 beschreven plannen geven De Roos een stevig fundament voor de toekomst.

8.4 De Roos in de toekomst

Ondanks de gezonde situatie waarin De Roos verkeert, kent de huidige behuizing een aantal beperkingen:

- het gebouw is zeer beperkt toegankelijk voor mensen met beperkingen;
- een groot deel van de collectie kan door ruimtegebrek niet worden tentoongesteld (onderdelen van de Brabant-collectie, maar vooral de voor Nederland unieke collectie van vervoermiddelen, waaronder een oude vrachtwagen, drie bierkarren, een bakfiets en een hondenkar, diverse machines);
- de brouwerij is 'vol' er is geen enkele ruimte meer voor verbetering van de installatie en alles is opgeengedrukt;
- er is geen buitenruimte;
- het zicht vanaf en toegankelijkheid vanaf het toeristische centrum, de Vrijthof, is beperkt.

In haar zoektocht naar ruimte heeft De Roos in de afgelopen jaren diverse opties onderzocht (waaronder het project Bierhuis in de St. Sebastiaanstraat), maar realisatie daarvan bleek niet mogelijk door diverse redenen.

Een unieke kans doet zich nu voor die aan alle beperkingen een eind maakt en De Roos unieke mogelijkheden biedt voor de toekomst. De oorspronkelijke brouwersfamilie heeft aangegeven dat de oude brouwerswoning met bijgebouwen en binnenplaats onder voorwaarden beschikbaar kan komen voor De Roos.

Dit is een unieke en eenmalige mogelijkheid om alle elementen van de oorspronkelijke dorpsbrouwerij weer samen te brengen. De oude brouwerswoning, evenals de brouwerij zelf een Rijksmonument, bevat zeldzame elementen zoals een salon met een voor Brabant unieke schildering in de schouw, een marmeren gang, kamers met bewerkte plafonds. De oude indeling van de woning is nagenoeg intact gebleven. De oude woning zal in de toekomst onderdeel gaan uitmaken van de rondleiding door het museum.

De binnenplaats, waar vroeger de bierkar en de vrachtwagen werden beladen, is met de historische inrijpoort een geweldige plek om weg te mijmeren onder het genot van een biertje. En om van daar naar de collectie vervoermiddelen te kijken.

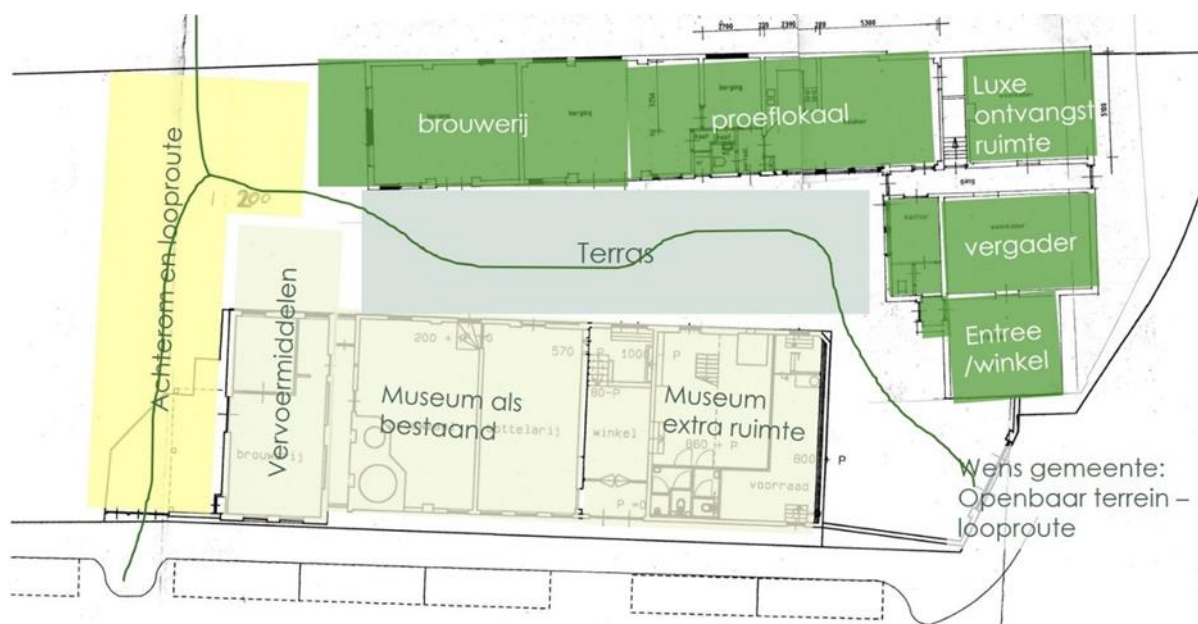
Het proeflokaal kan worden verplaatst naar de bijgebouwen, waardoor dit voor iedereen toegankelijk wordt. De vrijgekomen ruimte in het oude gebouw kan dan bij het museum worden getrokken en de nu in depot opgeslagen stukken worden daar dan tentoon gesteld. De bezoeker aan het museum krijgt nog veel meer aangeboden dan nu en het beeld van de oude dorpsbrouwerij wordt verder gecompleteerd met de historische brouwerswoning en binnenplaats.

De Brabantcollectie geeft een inzicht in de bredere geschiedenis van het bierbrouwen en de brouwers. Dit is meer dan alleen De Roos geschiedenis, het gaat over de gehele provincie. In de extra museale ruimte kan dan ook de Brabant collectie een betere plaats en meer aandacht krijgen.

De toegankelijkheid verbetert sterk door de opening van de grote poort, die nu meestal gesloten blijft. Deze poort is zichtbaar vanaf de Vrijthof. Het entreegebouw voor het museum is het gebouw naast de poort, hier kan een nieuwe winkelruimte gerealiseerd worden, en zou in dit entreegebouw ook aandacht gegeven kunnen worden aan de andere Beekse musea en culturele instellingen in het dorp, waarmee dit entreegebouw een bredere functie gaat vervullen.

Een door het bestuur ingestelde adviesgroep heeft de haalbaarheid van deze mogelijke uitbreiding en verbreding onderzocht en heeft positief geadviseerd. Externe adviseurs op diverse terreinen zijn hierbij ingeschakeld en overleg heeft plaatsgevonden met de gemeente Hilvarenbeek. Alle seinen voor het uitbreidingsplan staan op groen: vanuit de gemeente (zowel het college als de Commissie Ruimte) is enthousiast op het plan gereageerd, de adviesgroep heeft positief gerapporteerd over de haalbaarheid en heeft een realistisch investerings- en exploitatieplan gepresenteerd en het bestuur heeft vervolgens besloten om tot realisatie van het plan over te gaan.

De volgende figuur geeft een idee over de invulling van de gebouwen in de nieuwe situatie:

In de nieuwe situatie ontwikkelt het museum zich als centrum van de Brabantse biercultuur, daarvoor wordt de extra ruimte ingericht. Hieronder vallen:

- uitbreiden documentcentrum en faciliteren van studenten en onderzoekers;
- educatieve sessies en bijeenkomsten;
- betrekken van scholen (alcoholbeleid, kinderarbeid), bijvoorbeeld via het provinciale programma Museumschatjes

En wordt de Roos een toeristisch recreatief verzamelpunt en informatiepunt:

- start van fiets- en wandelroutes;
- opladen elektrische fietsen;
- start voor dorpsrondleidingen;
- Hilvarenbeek Museumdorp: gecombineerde bezoeken en arrangementen.

Voorgesteld tijdspad:

- campagnes voor het aantrekken van middelen zijn gestart eind 2024. Het financieel plan voorziet in enkele parallele trajecten, waaronder het actief betrekken van de huidige grote groep obligatiehouders, fondsen, provincie en bank. Nadrukkelijk is het uitgangspunt dat er een sluitende exploitatie is en er geen exploitatiebijdragen zijn van derden;
- afronden ontwikkelen Gebiedsvisie Vrijthof Noord, waarborgen van de belangen van De Roos daarin, en vaststellen door de Gemeenteraad in april 2025;
- met het vaststellen van genoemde Gebiedsvisie is de weg vrij gekomen om het vergunningenproces te starten, besluitvorming in de tweede helft van 2025.
- instellen van een Raad van Toezicht overeenkomstig de Code Cultural Governance in 2025;
- verder uitwerken van het exploitatieplan en -financieringsplan, tweede helft 2025;
- afspraken over de overdracht van het pand, tweede helft 2025;
- start van de activiteiten medio 2026.

9 Randvoorwaarden

9.1 Horecaverunningen c.a.

De Museumbrouwerij zorgt ervoor dat zij en haar medewerkers beschikken over de benodigde horeca- en gebruiksvergunningen. Zij zorgt er tevens voor dat voldoende bestuurders en beheerders in het bezit zijn van het diploma *Sociale Hygiëne*.

9.2 Overige vergunningen

De Museumbrouwerij zorgt ervoor dat zij beschikt over de benodigde overige vergunningen.